

ABONAMENTUL

Pe un an . 24 Cor.
Pe jum. an . 12 «
Pe 1 lună . 2 «

Nr. de Duminecă
Pe un an 4 Cor. — Pen-
tru România și America
10 Cor.

Nr. de zi pentru Ro-
mânia și străinătate pe
an 40 franci.

TRIBUNA

REDACTIA
și ADMINISTRAȚIA
Deák Ferenc-utca 20.

INSERTIUNILE
se primesc la adminis-
trație.

Manuscripte nu se ina-
poiază.
Telefon pentru oraș și
comitat 502.

Aerenthal și Thoroczkay.

(R.) Baronul Alexa Aerenthal este unul dintre cei mai iscusit diplomat al monarhiei austro-ungare. Numai așa se explică faptul, că relativ încă tânăr a ajuns ministru comun de externe. Cunoaște bine îndeosebi România și pe români; ca reprezentant al Austro-Ungariei a stat adică mai mulți ani în București.

Nu pe informațiuni culese dela alții, cu atât mai puțin în lipsă de informațiuni, ci bazat pe cunoștințele și experiențele proprii a vorbit alaltăieri despre regatul României. Și a vorbit cu multă simpatie, așa că referentului subcomisiei delegațiunii ungare, contelui Thoroczkay i-s'a părut că sunt nemeritate cuvintele de laudă ce adresă regelui fraților noștri.

Vom reveni mai la vale asupra părerilor contelui Thoroczkay.

Ținem să ficsăm întâiu cele spuse de ministrul de externe Aerenthal.

Constatăm, întâiu de toate, că în vorbirea sa nicăiri nu a pus România într'un rând cu statele balcanice. Ceeace dovedește, că politica înțeleaptă și prudentă ce face România și autoritatea mare de care cu drept cuvânt se bucură în lumea mare M. Sa Regele Carol I au contribuit simțitor ca din an în an România să se ridice în considerația monarhilor și statelor din Europa. Au mai fost ei miniștri comuni de externe, ca de pildă Kálnoky și Goluchowky (acest din urmă stătuse și el ani de zile în Bu-

curești ca ministru plenipotențiar), cari cunoșteau România și aveau simpatie pentru români. În expozeurile lor, deși se cuprindeau adesea cuvinte măgulitoare despre România, frații noștri erau însă prezentați în șirul popoarelor — balcanice. Baronul Aerenthal este întâiu care *consacră României un pasagiu deosebit*, căutând par'că *dinadins* să o prezinte independent, separat de statele balcanice pe cari le dăscălește. Nicăiri România nu e pusă într'un șir cu Turcia, Grecia, Bulgaria și Sârbia, ci oricine citește expozeul, rămâne cu impresia că România aparține grupului statelor centrale ale Europei. Chiar o scoate în evidență că în politica sa externă România se alipește puterilor conservatoare centrale.

Iar asta nu este o părere alui Aerenthal numai, ci, desigur, el exprimă o părere care este și a M. Sale Monarhului nostru, o părere dominantă și la Berlin, și la Paris, și la Roma, pretutindeni unde se face politica mare și se hotărăște soarta popoarelor.

Ungurii o știu și ei asta. Și nu le vine la socoteală. Bărbații lor de stat și scriitorii lor de seamă prezintă cu predilecție *statul ungar* ca având misiunea să mijlocească între Europa, apusul cult și între orient, Balcani, cultura modernă și toate cuceririle sale. Misiunea istorică a statului ungar se micșorează deci oarecum, când România se ridică în fața străinătății și câștigă în considerația marilor diplomați.

Iată de ce contele Thoroczkay a fost aprobat de întreaga delegațiune ungară, când în calitatea sa de om oficios, așa zi-

când, căci e referentul comisiei ungare, a făcut *proces de intenții* României, regelui Carol și întreg neamului românesc, acuzând că se face *politică iredentistă*...

Adevărul este adecă cel arătat de *Aerenthal*: bărbații de stat ai României consideră de chemare principală a lor *întărirea țării prin reforme interne*, politică de aventuri nu face nimeni în România. Și dacă organul maghiar guvernamental »*Budapesti Hirlap*« (dela 28 c.) amintește de acuzarea contelui Andrassy (că regele Carol avea pe atunci în biroul său de scris o hartă pe care Ardealul și Bănatul este însemnat ca făcând parte din România) și afirmă că *mișcarea iredentistă* a crescut, asta dovedește un singur lucru: între unguri știința diplomatică este necunoscută și peste tot, în politica externă bărbații lor politici sunt niște — analfabeți... Orică *dinadins* vin cu acuzări pe cari nu le pot dovedi, dar pe cari le susțin cu îndărătnicie, pentruca astfel să caute *pretexte spre a înăbuși sentimentul nostru național și a scuză măsurile draconice luate împotriva luptătorilor noștri naționali*.

Ce a zis contele Thoroczkay și ce a aplaudat delegația ungară?

Iată ce :

»România n'a servit prin nimica să fie laudată și desmerdată, cum a făcut-o dl ministru de externe. E lucru îndeobște cunoscut, că *regele României, atât în București cât și la Sinaia primește în audiență români faimoși ca agitatori în Ungaria și se sfătuește mult cu ei*.

FOIȚĂ ORIGINALĂ A »TRIBUNEI«.

O vizită la Sibiu.

De Alexandru Nicolau, avocat.

I.

Mă învolam dela congresul general al avocaților, ținut în Capitală în zilele de 22 și 23 Decembrie 1907. Pe drum, îmi veni o idee. Să revăd Sibiu! Cu aceasta îmi făceam o deosebită plăcere. Revederea unui lucru scump, desfășurată simțurile, cărora le produce o intensitate de mulțumire mai mare sau mai mică după valoarea și împrejurările în cari se află ceea ce admirăm.

Sibiul este un oraș de o mare importanță pentru noi români. Este des vizitat de mulți români, mai cu seamă din »țară«, și vara mai ales. Dar s'o spunem drept, sunt puțini aceia cari caută să profite de ceea ce *văd și simt*.

Oh! Mal cu seamă de ceea ce ar trebui să *simțim*! Cât de mare apoi, n'ar fi profitul dacă am traduce și în fapte corespunzătoare impresiunile unor din simțiri, cari sunt de altfel de natură încât zguduie de sus până jos *întreaga lui existență*!

Eră o frumoasă zi de iarnă.

Soarele coborâ pe firmamentul bolții, din ce în ce mai mândru, pare-se; aruncând fășii de lumină pe încreșturile costişurilor și culmelor splendidei văi a Oltului.

Dealurile își asvârleau o parte a mantiei lor argintie, pentru a face loc pajistelui a căreia verdeață se sforță se reapară întinerită, dând mai multă măreție panoramei de poene încântătoare!

Trenul șerpuiă pe dâlma Oltului cu lufală, lăsând în zare sălașele de țară distanțate și împrăștiate ca niște oase într'un teren arid.

Îți amintesc fie călătorule, că acolo se adăpostesc și duc o viață patriarhală de veacuri, aceia cari formează talpa țării, muncind din greu pentru fericirea ei, și în cari se află concentrată rezerva de forță vificitoare a regenerării neamului!

Fiece clipă, fiecă cotitură sau leșire de tunel, îți prezentă ochilor un nou tablou, un nou sublim peisaj.

Ocupat cu minunția a tot ce vezi și îți farmecă simțurile, nici nu bagi bine de seamă că ai ajuns la vama ungurească, Turnul roșu. Figura sumbră, severă a jandarmului și funcționarului unguresc, te desconcertează. Seriozitatea o vezi zăgărită pe fețele tuturor.

Veselia, omorul acela fin, spiritul gîngăș și ascuțit al românului dispare pentru moment.

Dispar înălțimile munților, fug dinaintea ochilor dealurile, se ascund culmele; încet-încet câmpurile fac loc acelor codri seculari și te apropii de orașul sasului Herrmann.

Ajuns noaptea, îți reiași în pripă omnibusul care te conduce la unul din bunele hoteluri ale Sibiului. Și cel mai bun lucru, după o călătorie mai mare, este să trimiți o salutare lui Morfeu, pentru a-ți hărăzi un somn plăcut, pentruca a doua zi, să fii remis, reimprespătat, cu mîntea clară, limpede, vesel, spre a-ți înregistra senin viațetea și multiplicitatea impresiunilor.

Românii din Transilvania și Ungaria în general, sunt foarte prietenoși, voloși și bucuroși când sunt vizitați de frații lor din țară. Așa că îndată

m'am împrietenit cu o bună parte din elita românească.

Pretutindeni am fost îmbrățișat cu cea mai călduroasă cordialitate și dragoste frățească, exprimându-se dorința de a mi-se arată tot ceea ce mă putea interesa la Sibiu.

Cum am mai spus, Sibiul îl văzusem cu altă ocaziune.

Însă acum doream să-mi dau mai bine seamă de oameni și lucruri și să întru mai în amănunțim. Un lucru care, poate pentru altul, ar fi trecut sau putut trece neobosit sau de mică importanță, mie dimpotrivă; îmi place mult analiza, descompunerea în detaliu și apoi sinteza și observațiunile cari pot decurge, din acel *ce, ființă, lucru sau acțiune omenească*.

Dar, nu știu cum se face că, la Sibiu, totul mă interesă, totul îmi eră plăcut și atrăgător.

În special, ardeam de dorința de a cunoaște starea culturală a românilor, și de a o vedea, dacă s'ar fi putut pe toate fețele.

Cel dintâi lucru care te impresionează, din punctul de vedere românesc al cuvântului, după mitropolie, este așezământul național »Albina«. Acolo, într'un palat de un exterior sever, cu un etagiu, simplu dar curat și comod, se adăpostește o instituție economică mare.

Ce impresiune mi-a făcut »Albina«?

Ea, este *Alma-mater* a dezvoltării crescânde, a progresului celui mare ce nația română face pe cale economică.

Este cea mai mare bancă a românilor, și, grație, sârguinței, chibzuinței, și înțelepciunii fără margini a conducătorilor ei, la este în fruntea a-

»Ministrul român vin și ei des prin Ungaria și aici din întâmplare se întâlnesc tot cu oameni cari stau în fruntea agitațiunilor naționaliste și ale căror sentimente iredentiste sunt bine cunoscute.

»Este, deasemeni, foarte ofenzător, că în școlile din România se folosesc cărți și hărți (mape) în cari o parte din Ungaria este arătată ca teritor român, ca provincie română, care numai provizor aparține Ungariei.

»Iredentismul italian nici pe departe nu se poate compara cu cel român, pentru că deși în Italia în o parte a poporului e mare sentimentul iredentist și se folosește orice prilej de-a demonstra contra Austriei, guvernul italian însă nici-odată nu s'a identificat cu aceste mișcări, ba încă întotdeauna a protestat în chipul cel mai leal. *Conducătorii politicii române au o atitudine tocmai contrară*, atitudine care nu se mai poate tolera și tocmai de aceea delegațiunile trebuie să atragă atenția ministrului de externe.

După cum vedem, cele spuse de contele Thoroczkay sunt nu numai acuzări nefondate, ci și o mare necuviință! Cum adevărat: niște secături a căror pricepere politică se mărginește la cât au putut prinde din ziarele maghiare, niște aristocrați improvizați bărbați politică să judece și să hotărască pe cine să primească în audiență M. Sa Regele Carol I al României?

Și se poate oare tolera, ca însuși referentul delegațiunii ungare să vorbească despre miniștri români și despre relațiunile monarhiei noastre cu România în tonul cum au scris astă toamnă ziarele șoviniste, cari cereau să se declare războiul României, pentru că prim-sfetnicul regelui Carol I a trecut Carpații »deghizat«, iar ministrul de interne, dl Ioan I. Brătianu a făcut o plimbare prin Ardeal?

Era fatal, ca sub regimul coaliției să se ajungă la decadența asta până și în sânul delegațiunilor. Din demagogi de stradă nu se pot improviza — diplomați ori bărbați

politici serioși, nici chiar fiind de naștere conți aceștia politicieni...

Era firesc s'ajungă în acest hal o delegație prezidiată de cunoscutul demagog Barabás, și compusă din deputați cari în fața celor ce se desbat în delegațiuni stau ca vițelul la poarta nouă!

Nu mai puțin e mare nerușinare afirmarea, că sunt »iredentiști« cei pe cari îi primește în audiență M. Sa Regele Carol I și fruntașii noștri cu cari se întâlnesc miniștri României. Se știe doar, că dacă M. Sa Regele Carol I acordă înalta favoare să primească pe cineva dela noi în audiență, cel asupra căruia se revarsă bunăvoința regală nu poate fi decât un român de frunte. Tot așa: miniștrii României stau de vorbă numai cu fruntașii dela noi și este o perversitate fără seamăn faptul că în sânul delegațiunii contele Toroczkay denunță drept niște »iredentiști« pe cei mai leali supuși ai M. Sale monarhului Francisc Iosif I.

Invinuirea la adresa școlilor din România este o armă tocită, o stupiditate.

E vorba de o hartă *etnografică*, în care se arată provinciile locuite de români. Numai în fața unui public deprins a nu cerceta, nici a judeca, se poate face atâta caz, cum se face, la toate prilejurile, din harta lui Tr. Laurian.

Știm însă care e ținta acestei campanii. Vor să înalte Carpații, ca să nu ne mai putem vedeți frate cu frate. Să slăbească astfel în noi sentimentul și conștiința de rasă. Să oprească întărirea solidarității noastre etnice.

Nici la Viena însă, nici în lumea largă n'au să afle crezământ denunțările contelui Thoroczkay. Cu atât mai puțin au să facă efect la București. Iar încât ne privește, respingem cu toată indignarea imbecila acuză. Noi am dat dovadă pe multe câmpii de luptă despre dinasticismul nostru. Nu mai departe apoi, decât pe vremea când coaliția refuză dare și recruți, să facă astfel greutăți tronului, noi am mers de bună voie sub steagul împăratului și am plătit darea.

Iar la București privim nu numai ca la centrul culturii române, ci știm că acolo e reședința celui mai bun prieten al monarhului nostru. Și, peste tot, combatem politica nefastă a kossuthiștilor tocmai pentru că știm din trecut: ea a zguduît tronul și pacea dintre popoare.

Vom combate-o și în noua ei apostasă. Vedem anume, că și ajungând la putere, în sânul delegațiunii, kossuthiștii se dovedesc același element turbulent, aceiași politicieni sălbatici. După cum au comis vandalisme în sala parlamentului, pentru ca astfel să forțeze politica lor egoistă națională, tot astfel în sânul delegațiunii au atitudine care numai interesul monarhiei nu-l servește.

Menținerea la putere a unor astfel de partide, și pentru monarhie, și pentru popoare și pentru țară, este o adevărată calamitate.

De altminteri în a doua ședință a delegațiunilor, ieri, ministrul comun de externe a răspuns lui Thoroczkay; subțire, în limba diplomaților, pe care nu prea credem s-o înțeleagă însă nobilul conte. În altă parte a ziarului nostru dăm acest răspuns. El însemnează pe scurt că »diplomații« (?) kossuthiști vin cu acuze nefondate și iau drept dovezi — palavrele!

Cedează și — kuruczii! Cetim următoarele în »Aradi Közlöny«:

»Guvernul »național« a pus vârf succesorilor sale de până acum. Ceeace croaii n'au putut să ajungă nici în era liberală poreclită a labanților, când trăgeau la carul tuturor guvernelor, nici în era drabantilor, acum, când sunt cea mai tare opoziție, li s'a dat pe tavă. Știrea e compusă numai din două șire și ne anunță că în *Croația emblema statului ungar a încetat să existe*. Se scrie adevărat din Zagreb: *Azi s'au pus pe toate clădirile publice noua emblema, pe care nu mai e decât inscripție croată*.

Din parte ne nu socotim că trebuie să facem nici un comentariu!

șezămintelor similare, la care lucrează, și pe cari le ocrotește ca o protecție vigilență paternă.

Dotată cu funcționari conștiențioși, literați în științele economice, comerciale și comptabile, dela Brașov și Viena, merge din succes în succes. Adună, economiile tuturor »albinelor« depunătoare românești, pe cari le primește la ghișeul vestibulului dela intrare, gentilul și prea amabilul d. Iuliu Popescu, prim-cassarul societății.

»Albina« nu înlesnește numai operațiunile de împrumut și de bancă propriu zis, scontări, re-scontări de cambii și obligații etc, dar, înlesnește și cumpărarea de moșii, pe cari le vinde, parcelându-le în loturi la țărani.

Lucrează, deci, ca și un fel de *Casă-rurală*, în sensul precum guvernul românesc vrea s'o introducă în țară. Decât, numai că aceasta, va fi o instituție mixtă, cu un capital de 10 milioane, jumătate versați de stat și jumătate de particulari, cu un consiliu de administrație privat, însă prevăzută cu un guvernator pus de guvern spre a exercita controlul necesar.

Cine privește »Albina«, și cine citește în cartea viitorului neamului său, nu se poate să nu reflecteze asupra unui lucru.

Aici, ar trebui să se adune, mari rezerve de capital românesc, venit de ori-unde ar fi el, banul n'are patrie; pentru ca să se poată utiliza într'un înalt scop: *repartiția de pământ la țărani*.

Căci, țărânul român, ori-ce ungher de țară ar locui el, ține la pământ, ca la sufletul lui. De aici, necesitatea de a-l împroprietări, mai intens, mai sporadic, dându-i mijloace de cultură mo-

dernă, sisteme raționale cari se impun cu mai mare cuvânt astăzi.

Mulți români ar trebui să se gândească la acest ideal, și în loc ca economiile, să le svârle pe gărlă, la jocul de cărți, la masa verde la Montecarlo, Monaco sau Nisa, sau în aventuri ușuratică sau riscantă; mai bine și-le-ar plasa aici, având o garanție mare, *pământul*, pe care o mână dibace îl poate fertiliza și mărire producția. Consecința va fi că renta solului se va urca și dobânda capitalului plasat în pământ va crește, dividendele acțiunilor vor sporii și ele.

O clipă numai, dacă fiecărui bun român, ar scânteia prin minte, ce mari și inculpabile servicii s'ar aduce unui neam întreg, un moment n'ar mai stă la îndoială de a le realiza.

Dar, de câtă bunăvoință, trebuie să ne armăm noi românii și de câtă bărbăție și curaj mai avem trebuință să dăm dovadă!

Tempus irreparabile fugit; orice minut de întârziere este o pagubă imensă; iar viitorul, viforos poate, nu se știe ce surprize poate aduce! »Albina« nu urmărește însă numai un scop economic pur. Ci ca o, vestală română, neadormită, întrefine, dă naștere și vieții diferitelor instituții culturale; veghează ca să nu se stingă focul sacru, de unde se aprinde lumina dătătoare de viață neamului. Și, de unde, poate scăpăra scânteele înălțătoarelor aspirațiuni ale unui popor, care a bine meritat, după 18 secole de existență, dreptul de a trăi, cinstit, demn, și brav, în concertul civilizată al celorlalte națiuni.

În acest mare templu se mai adăpostește o instituție culturală, nu de mult înființată; însă de

cea mai mare importanță pentru întemeierea și așezarea pe bază solidă a *culturii românești*.

Este școala pentru »*economia și industria de casă*«.

Ea este întemeiată de »Reuniunea femeilor române din Sibiu«. Mărturisesc, este o mare onoare, un mare merit, pentru societatea femeilor române cari s'au adunat și și-au propus să realizeze acest țel, atât de frumos, atât de înalt și binefăcător tuturor claselor românești.

Ca să relatez, tot ceea ce am simțit aicea, este a mi-se cere prea mult. Voiu spicui, numai ceea ce în goana condeiului se poate prinde și da la lumină.

În etajul de sus, se află școala de industrie feminină, de casă.

Aici, am făcut cunoștința d-șoarei Minerva Cosma, care ține locul de directoră. Cu o amabilitate și o bunăvoință care caracterizează un spirit superior, cult și foarte îndemânic, d-șoara Cosma, mi-a arătat tot ceea ce lucrează în școală, și tot ceea ce putea să mă intereseze.

Școala are 8 eleve, române toate; dela noi din țară însă nici una, ceea ce mă întristează foarte mult. Școala este datată cu fel de fel de războaie pentru lucru. Am văzut, războaie de Keszmark (Ungaria de sus), războaie propriu zis românești; am zărit și războiul statu-palma, al d-rei Müller dela asilul »Elena Doamna« din capitala României. Se fac, variate cusături pentru mâneci de cămăși, bujuri, broderii frumoase de fețe de pernă, perchele, fețe de mese, una mai drăguță ca alta. În ce privește țesăturile, am văzut lucruri cari pentru moment le crezi că sunt cumpărate și

Impotriva românilor.

Ziarele maghiare aduc știrea, că în ministerul de interne își bat oamenii capul cum să facă reforma electorală fără ca printr-înșa românii din Ardeal să profite și ei! S'a emis părerea ca să se caute mijlocul pentru a restrânge pentru români dreptul ce s'ar acorda pentru toată țara. Altfel se vor spori deputații români și aceasta este o primejdie mare pentru — Ungaria.

Au urmat, în privința asta, scriu ziarele maghiare, conferențe între mai mulți fruntași unguri. Unul dintre ei, kossuthist, i-a atras atenția ministrului, spunându-i că în Ardeal și acum există, pe ici colo, votarea indirectă și a pus întrebarea: oare n'ar fi bine să se mențină această dispozițiune și sub regimul sufragiului universal? Românii să voteze indirect: prin un delegat la o sută votanți!

Széll Kálmán însă i-a replicat:

— Asta e cu neputință. Sufragiu universal cu restricțiuni de felul acesta ar fi ceva ridicol. Trebuie căutat însă mijlocul de a i-se da și Ardealului sufragiu universal, fără primejduirea intereselor naționale.

Iată cum s'ar face asta: La arondarea cercurilor electorale număratoase cercuri electorale mărginașe s'ar contopi în cercurile vecine ungare. Astfel în viitor Ardealul va avea mai puțini deputați, iar și dintre aceștia cei mai mulți ar fi — unguri.

Mai trebuie oare comentariu?

Din România.

Răspunsul M. S. Regelui. În ședința dela 14/27 Ianuarie a Senatului dl președinte dă cetire răspunsului M. S. Regelui către comisiunea senatului care a prezentat răspunsul la mesaj.

Domnule președinte,
Domnilor senatori,

Din adâncul sufletului, vă mulțumesc pentru călduroasele urări ce mi-le aduceți în numele se-

serveșca ca modele, până ce nu-ți dă explicațiuni că toate sunt lucrute de eleve în școală.

Neîntrecute velințe în stil național, covorașe, preșuri, fețe de pernă groase de lână, cu desemnuri variate și cari dovedesc un gust ales. După aceea, am văzut covorașe de Smyrna lucrute la războiul de Kezsmark, cu atâta fineță și țesute cu o așa artă și perfecțiune, încât nu pot fi întrecute nici de cele originale care provin dela Smyrna și Persia sau Asia minoră.

D-șoara Cosma mi-a mai spus că se organizează expozițiuni din când în când, parte din lucruri se vând și se primesc comande destul de număratoase — de albituri, și țesături.

Cine își poate da seamă, de ce efecte și rezultate surprinzătoare poate produce pentru neamul românesc asemenea școli prin faptul că învață elevele cu dezvoltarea ramurilor industriale casnice; le desvoaltă gustul pentru portul național, și pentru promovarea mai departe a motivelor artei naționale, înrădăcinându-le și împedecând dispariția lor în popor?

Acela, va face ca mine, și va felicita din adâncul inimei lui, comitetul doamnelor române, asupra cărora se va revărsa ca un balsam binefăcător recunoștința neperitoare a unui întreg neam.

Asemeni școli, ar trebui cât de mult, răspândite prin diferitele centre cu populație românească și să se lucreze din răspuneri, pentru a desrobii vechia măiestrie română, p'alocurea amenințată să dispară.

Ce să mai vorbesc, de noi în »fară«. La noi, totul este de făcut, și de prefăcut. Ceeace este calp, străin și tot ceace ce a stricat gustul și

natului, ca o scumpă mărturisire a sentimentelor sale. De asemenea vă arăt viața mea bucurie pentru spiritul de concordie ce v'a însuflețit întru rezolvarea celei mai însemnate părți a reformelor agrare și pentru succesul și luminatul sprijin ce-l dați guvernului meu.

Bunul cel mai prețios pentru un stat este încrederea și înțelegerea între toate clasele: el nu poate izvorî decât din o dreptate nepărtinitoare pentru toți și din deopotrivă ocrotire a tuturor intereselor. Binecuvântată va fi această legislațiune, dacă va putea îndeplini greaua misiune ce-i este încredințată, fără a jigni nici un drept și fără a turbura buna cumpăneală a puterilor noastre de producțiune, neavând altceva în vedere decât binele obștesc. Aceasta este dorința fără întregi spre a se asigura ordinea și liniștea, fără de care nu poate fi propășire.

Nu mă îndoesc că veți desăvârși opera începută cu acelaș spirit patriotic ce v'a însuflețit până acum și că scumpa noastră Românie va ieși din această încercare, nu slăbită și micșorată, ci întărită și mărită prin prestigiul ce l va dobândi din această mare izbândă morală.

Vă mulțumesc călduros pentru bunele urări ce aduceți reginei și familiei mele. (Aplauze).

Ateneul român. P. Stavrescu începe prin a arăta că Africa a fost mai totdeauna sub stăpânirea străinilor, dintre cari numai romanii au lăsat urme trainice pe unde au trecut.

Acum 25 de ani, guvernul francez a început desgroparea ruinelor orașului Timgad, clădit de romani în apropiere de Lamezis.

Orașul acesta eră o adevărată minune:

Clădit pe deal, ca mai toate orașele romane, avea o pozițiune încântătoare și o atmosferă din cele mai sănătoase; strădele sale erau drepte, modul cum se distribuia apa într'ânsul, eră la înălțimea celor mai igienice sisteme de azi; toate ulițele erau canalizate și acoperite cu lespezi de piatră.

Printre ruine se disting urmele unui templu de 6000 metri pătrați. Un arc de triumf uriaș — cel mai mare dintre câte sunt cunoscute; o piață publică, în care s'au găsit, săpate în piatră de un glumeț, următoarele:

»A vână, a se îmbăfă, a se jucă și a râde, iată ce înseamnă a trăi, un teatru în care încăpeau 3000 de persoane, șase mari băi publice. S'a comparat de către unii acest oraș cu Pompei.

Timpadul, dacă n'avea eleganța și cochetăria acestui oraș avea însă în schimb vigorea și trăinicia unei adevărate cetăți de frontieră.

arta națională feminină, trebuie dat la o parte și preschimbata.

Oh! dacă guvernunții noștri, și-ar înțelege bine rolul, misiunea și răspândirea cea mare ce o au pentru acela a căror interes le reprezintă, cât ar avea de lucru! Cuțitul a ajuns la os și ustură. Reforme, pentru binele și progresul sănătos al poporului se impun. Leul, flămând, se deșteaptă dintr'o letargie și o reverie care i-a istovit forțele și cere hrana impenoasă existenței sale, care este cultura pe toate tărmlurile.

Un cuvânt pentru d-șoara Minerva Cosma și termin acest articol, pentru azi. D-șoara Cosma este bine cunoscută de românii de pretutindeni; la noi de asemeni. D-sa este autoarea aceluia falmos album de cusături pe motive românești; este o operă de artă care trădează o figură și un temperament de artist desăvârșit. Privind numai această grandioasă colecțiune, abia îți poți da seama de munca urlașe și răbdarea ilimitată de care d-șara Cosma ne-a dat probă. Lucrarea d-sale este un fel de arhivă, muzeu de motive românești, care ar trebui în ediție populară cel puțin să nu lipsească din nici o școală românească profesională sau economică, sau culturală. Tot d-sale i-se datorește și aranjamentul expoziției etnografice, partea care privește industria casnică, arătându-ne până la ce grad se poate înălța perfecțiunea gustului său artistic.

O dau de exemplu, tuturor româncelor noastre și doresc ca această »albină muncitoare pe ogorul ridicării neamului« să găsească multe și laudabile imitatoare.

Săpăturile urmează și se fac cu încetul, de teamă să nu se distrugă prețioasele urme ale orașului roman.

Dl conferențiar a arătat la sfârșit, prin proiecțiuni, cele mai de seamă vederi din Timgad.

Răspunsul lui Aerenthal.

A doua ședință a delegațiunii. — Aerenthal răspunde palavrelor kossuthiste.

Ieri s'a ținut în Viena a doua ședință a delegațiunilor. Subcomisia ungară a fost prezidată de contele Zichy Tivadar.

Cel dintâi a vorbit Nagy Ferencz, care nu prea e mulțumit cu rezultatul politicii în Balcani. Se cheltuiește mult, dar nu prea reușim să realizăm nimic.

Holló Lajos ar vrea ca în diplomațiile să iasă în evidență și — ungurii. Aprobă politica economică în Balcani, cere ca la consulate să fie pretutindeni atașați comerciali maghiari și să nu fie în Viena concentrate toate autoritățile politice externe.

Bakonyi Samu se plânge că Khewenhüller, ambasadorul nostru la Paris, într'o lucrare ce a publicat, vorbește pretutindeni de monarhie zicând — Austria, și spunând că ungurii sunt lacomi după concesiuni. Zice că diplomatul care scrie astfel, trebuie să se retragă în viața publică.

Szivák Imre exprimă dorința ca cei cari se dedică diplomației să fie puși în poziție de a învăța mai profund dreptul public maghiar.

Reeditează ceace a spus Thoroczky despre politica iredentistă a României.

Tot așa, regretă că agitatorii sași sunt bine primiți în Germania.

Sághy Gyula propune mulțumiri ministrului comun de războiu pentru că a introdus corespondența maghiară. Cere ca la consulate să fie pusă și emblema maghiară, alături de cea austriacă.

Zichy Tivadar (conte) primește cu plăcere toate declarațiile ministrului, afară de cea privitoare la emblema.

Insistă a se pune și pajura ungurească. Dacă s'a arborat steagul maghiar alături de cel negru-gaiben sub Kálnoky, de ce nu s'ar pune și pajura ungurească alături de cea austriacă?

Exprimă de altfel încredere sinceră ministrului (sgomotoase aprobări).

Dupăce mai vorbesc contele Eszterházy Pál și contele Thoroczky Miklós, ia cuvântul baronul Aerenthal, care dupăce răspunde în chestii administrative, zice:

»In ce privește relațiunile noastre față de România, pot să declar că după a mea părere, guvernul român în toate chestiile se conduce de intenția hotărâtă, ca prin toate mijloacele posibile să cultive relațiunile amicale cu monarhia vecină. Voiu urmări de altfel cu atenție aparițiunile ce au fost amintite și dacă mă voiu convinge de fapte care să dovedească împrejurările notate, fără esitare voiu aduce vorba la București (aprobări).

»A mai fost vorba și de aceea, că în școlile românești s'ar folosi cărți, cari nu corespund situațiunii de drept public. Am auzit de asta, dar mai ales am cetit în ziare maghiare. Mi-am datsilînța să ajung în posesiunea unor astfel de cărți și hărți, să mă conving dacă e adevărată știrea. Până acum însă nu mi-s'a înfățișat astfel de carte«.

Nici nu i-se va putea înfățișa, de cumva nu vor tipări ungurii o astfel de geografie, care există numai în creerul înfierbântat al patrioților de gală!

Acțiunea de scăpare a școalelor.

Bravii moți.

Comitetul parohial din Abrud sat, tractul Abrudului, în ședința sa din 13/26 I. c. cu unanimitate și mare însuflețire a hotărât susținerea școlii și pe viitor din mijloacele proprii. Onoare lui! La propunerea și stăruința parohului local s'a hotărât, ca salariul învățătoresc să fie întregit în înțelesul legii numai cu 1 Septembrie 1908 și nu cu 1 Ianuarie, după cum era dorința domnului protopop și a mai multor dintre membrii comitetului.

Că ce motive va fi avut dl paroh de a stăru atât pe lângă propunerea sa, nu înțelege nime. În trecut biserica a susținut doi învățători din mijloacele proprii — fără dare de cult — iar cu începutul anului școl. curent s'a redus postul al doilea, deci mijloace sunt!

Nu cumva dl paroh nu se poate împăca cu ideea, de a vedea încă de acum scăpat pe învățător de grijile torturătoare pentru existență? Vom vedea ce hotărâre va lua sinodul.

Din străinătate.

Războiul japons chinez. În cercurile bine informate din Rusia se discută serios eventualitatea unui război între China și Japonia. Acest război, după cum se știe, va izbucni cât mai curând. Se pare că în vederea acestui mare eveniment s'au reîntors atâți japonezi acasă. Unele cercuri însă desmint acest șvon.

Deoarece sunt foarte alarmante știrile despre apropiata izbucnire a unui război între China și Japonia, guvernul rusesc a chemat sub arme pe ofițerii în rezervă din provinciile transbaiclice și Irkutc. Două corpuri de armată din sudul Rusiei vor pleca încurând la granița din spre China.

Serbări pentru Ion Gură de aur. Duminică au început în Constantinopole cu mare pompă serbările pentru Ion Gură de aur, cari vor dura trei zile. În catedrala sf. Spirit a avut ieri loc un serviciu divin în rit slav, oficiat de episcopul Mirow și s'a ținut un discurs în limba italiană.

Duminică, serviciul divin a fost după ritul grecesc, oficiat de episcopul Sawala din Beirut și s'a ținut un discurs în limba greacă.

Luni s'a oficiat după ritul latin de episcopul Taccidin Nicea, delegat al Papei. Vor asista la serviciul de mâine D. Constans, ambasador francez și mai mulți alți diplomați.

Un moldovean ales în dumă. Moldoveanul ortodox, Mihail Soltuz, din fracțiunea centrului, a fost ales deputat din partea Basarabiei în locul lui Smitof, decedat.

Criza ministerială în Bulgaria. Incercările făcute de cinci zile pentru a forma un cabinet de coaliție între partidele progresiste sub șefia lui Danef, și partidele democratice sub șefia lui Malinoff n'a reușit din cauza divergențelor de opinie; pe când dl Danef este pentru ajutorul acțiunii reformatrice, în cercurile democratice se găsește un mare curent pentru politica agresivă, așa încât formarea unui guvern omogen democratic este neverosimilă.

Se crede că în caz de imposibilitate de formarea unui guvern de coaliție, între aceste două partide, se va forma un minister de afaceri.

Mai nou se scrie: Principele Ferdinand a însărcinat cu formarea noului cabinet pe *Narinovo*, președintele partidului democrat.

Demonstrațiile din Germania. Ieri în ajunul aniversării nașterii împăratului, social democrații din orașele de vest ale Germaniei au organizat demonstrații pentru votul universal.

La Sollingen, lucrătorii au parcurs străzile strigând: »Jos Bülow! Trăiască votul universal! și au voit să pătrundă în sala primăriei unde se serbă aniversarea. Poliția și jandarmii au intervenit risipind pe muncitori.

În toate orașele din Alsacia au avut de asemenea loc demonstrații socialiste cari s'au petrecut în liniște.

Numai la Mulhausen a avut loc o ciocnire între poliție și lucrători.

Chestii teologice.

Canoanele și Omicidiul.

I.

Preoția e un fel de cununie duhovnicească; cu ea omul se separează pe vecie de toate clasele laicilor, intră în staulul aleșilor și primește o chemare superioară și total deosebită de a altor muritori.

Preoția se împlinește pe pământ, dar se numără între clasele țigmei cerești (Crisostom II, 2 și III, 5 despre preoție).

Clerul trebuie să fie tipul și icoana celor cerești (Gelaz Cyzicen + 476 la tâlcul can. 2 sin. I icum.) Totul se clatină, dacă nu e în cler aceea, ce se află la mireni, (s. Leo I papa, cp. 7, 12, c. II) iar s. Ieronim scrie, cumcă, peste măsură strică bisericii o preoție, care suferă de scăderi, ce lipsesc lumenilor. Nu altcum socotește și biserica apusană, susținând părintii tridentini, că spre cler, ca și în o căutătoare își aruncă ochii, și dela ei lasă aceea ce voesc să imiteze (sess. XII c. 1 de reform).

În vederea acestora biserica s'a îngrijit, că în onorabilul său cin, să ajungă numai de cei aleși și vrednici. Dacă însă se întâmplă, cum că și din aceștia cu timpul unii, fie cu voia, fie din greșală, ori că numai din întâmplare, ar ajunge în o stare, ce n'ar fi folositoare scopului, pentru care e instituită ierarhia, atunci biserica, după firea și măsura cazului ivit, îndreaptă, pedepsește, ori că lapadă din țagma sa, pe membrul putred.

Știința bisericească numește »inregular« pe preotul, care în o privință, ori alta, nu întrunește vr'o condițiune, din cele ce sunt normate pentru membrii statului clerical. Lipsa unei însușiri preoțești deci e *inregularitate*, deoarece întrunirea tuturor calităților preoțești e regulă.

Termenul irregularității, nu e un termen numai de domeniu juridic bisericesc, ci în aceeaș vreme are și latură sa liturgică. Canonul ierarhic e deodată vițiu liturgic.

Termenul acesta se ivește abia în veacul al XIII, lucrul însă e deodată cu însăși biserica. (S. Pavel la Timot. c. III în Szeredy, Egyjog, Pécselt 1885, A. 1, pag. 321).

Biserica definează irregularitatea, de »o pedecă bisericească«, (drept omenesc și schimbător) personală, direct opritoare de — legătura — dăruire și respective primire, a statului preoțesc; indirect și mijlocit apoi, în regularitate, oprește conferirea și folosirea beneficiului ecleziastic împreună de oficiul asigurat.

Acestea note sunt extensive și pentru noțiunea irregularității decursive, dacă adecă un membru al clerului, numai mai târziu, ajunge în starea irregulară, nu i-se dă voie, a deprinde liber și cu competență acțiuni preoțești și în consecvență, nu i-se cuvin, nici îndătinătele retribuiri, legate de sfintele osteneli.

Clericul irregular, deci deoparte, comite sacrilegiu, dacă slujește în astfel de hal sufletesc, de altă latură apoi se cvalifică drept for, pentru cazul, că s'ar împărtași de bunătățile materiale, anexe actului sacru.

Teologia distinge între irregularitatea (în aptitudo, în habilitas) parțială și totală, aceasta oprește orice fel de serviciu bisericesc. Se dă irregularitate vremelnică și *veșnică*. Asta din urmă, de după firea ei, nu înceată, de cumva nu se ridică prin dispensă. Bine înțeles, dela orice lege bisericească-omenească se poate da deslegare. În sfârșit irregularitatea o considerăm, ca izvorită

din lipsă, (defectu) ori ca făcută *cu vina*, (crimine delicto) după cum clericul, nu întrunește calitativele, normate de canoane, (condiții negative) ori că pozitive a lucrat lucruri de acelea, cari nu sunt compatibili cu poziția aleasă a preoției, și nominal sunt înșirate în corpul dreptului canonic.

Deci se pare, că așezământul irregularității, din vină ar fi o sacțiune bisericească cu tip de pedeapsă!? Moralității și luriștii în privința asta nu-s de o părere. Unii o tau de pedeapsă, alții de cenzură, și alții iarăș de cautelă numai.

Ori cum va fi, atâta e cert, cumcă irregularitatea nu intenționează direct și imediat pedeapsă. Nu e pedeapsă irregularitatea ci urmare naturală a pedepsirii. Modul și scopul pedepselor și al cenzurilor, e altul, totuși între unele cenzuri și între irregularitatea din vină, cu privire la efect, nu e nici o deosebire. (Cnf. *Aschenbrier* + prof. Budapesta jus. canonicum, litografiat pg. 42 și *Aichner* jus. eccl. edit. V. pg. 196, 205, 206, 208, 209 724 cu notele și izvoarele înșirate acolo.)

Inregularitatea din lipsă, cât și cea din vină, în fond sunt identice; și una și alta tinde singur numai a feri ceata aleasă a clericilor de stări necuviincioase, stări cari le osânda deja și sf. Pavel. Tit. I. 6-7, și Timot. I. c. III, 2, 10.

Ce privește interpretarea doctrinală a irregularității, regula palmară este, cumcă irregularitățile fiind toate bine restricțiuni, au a fi explicate în senz strict. (odia restringenda) Mai departe, cazurile de irregularitate, fiind enumerate — după cum am zis mai sus — taxativ, în dreptul bisericesc, alte irregularități nu se mai dau. (c. 18 »Is qui« în VI. (V, 11); deci duelul la care se provoacă foaia »Lumina« din Budapesta, în primul său din 22 Dec. 1907, nr. 51, nu e caz de irregularitate, de vreme ce, nu a avut sfârșit letal, nici s'a întâmplat mutilarea vre-unul membru din corp.

Judecata bisericească mănecă din principiul, cumcă irregularitatea este excepțiune, abatere, dela regula generală, prin urmare nu e, nu se presupune, de nu se va dovedi deplin. Aici are valoare, pe toată linia axioma iuridică contradicțorie, ce nu se află în acte, nu este în lume. La cazuri analoage nu se poate estinde. Cel ce aserează irregularitatea are strictă datorință de a și dovedi aceasta.

Biserica din Nicula vândută unei firme ovreiești.

Jidovul din Gherla cu numele Kon Elek în anul 1906 și-a câștigat dreptul de o firmă așa numită »Societatea Sfintului Iosif« care firmă s'a ocupat cu vânzarea de icoane, cu inscripții românești.

Susnumitul a plătit părintelui din Nicula să i subscrie coalele de recomandăție, cu care să și poată vinde icoanele cu preți fabulos în numele bisericii din Nicula. Părintele i-a scris cu subscrierea proprie și sigilul bisericii 105 exemplare, cu care s'a recomandat firma și s'au legitimat agenții. Susnumitul părinte toate acestea le-au făcut *fără știrea senatului bisericesc*. După ce senatul bisericesc a prins de veste despre lucrul acesta și a făcut întrebări, auzind jidanul s'a pus lute și pe lângă senatorii bisericești și au încheiat târg pe 1 an de zile ca să poată vinde icoane, și să-și scoată pe părintele din năcazul ce și l-au făcut, și jidanul a dat 200 cor. pe sama bisericii. Așa în grabă au înșelat și pe senatori și 2 înși au scris și ei coala de recomandăție. Cel mai mulți dintre oameni n'au fost înștiințați cu târgul făcut, ci au înștiințat lucrul la conzistor. Pentru lucrul sus amintit părintele a fost tras la răspundere din partea Ven. Ord. de Gherla care nici acum nu e isprăvit. (În vara trecută Ven. Ord. au interzis preoților de a mai recomanda pe agenții societății sus amintite.)

În câteva cuvinte voesc a arăta și venitul ce l'a avut târlanul în timp de 1 an și 2 luni. Firma i-a fost recomandat prin vre-o 40 agenți; a vândut aproape de prețul 80.000 cor. din care dobândă curată l'a rămas peste 40.000 cor. (zi pa-

Dacă târguiți din articolele anunțate în ziarul nostru, vă rugăm ca la comandă să amintiți unde ați cetit aceste anunțuri.

NOUȚĂȚI.

ARAD, 29 Ianuarie n. 1908.

— **Știri personale.** Dl Vasile Goldiș, deputatul Radnei, e de mai multe zile bolnav și deși a trecut norocos peste operația la care s'a supus, vor trece săptămâni până să se poată ocupa de afacerile publice.

Il dorim cât mai grabnică și perfectă însănătoșare.

— Dl Sever Bocu, redactorul ziarului nostru, a plecat, pentru căutarea sănătății, la așa zisul sanator Lahmann, lângă Drezda.

— **Promovări.** Din Budapesta ni-se scrie: Azi au fost promovați de doctori în drept trei candidați români: *Candin David* (Câmpeni), *Petru Groza* (Coșteil-mari, Bănat) și *Salvator Jurca* (Sarasău, Maramurăș). Toți trei români bravi.

— **Erată.** În articolul de fond de ieri »Gazetarul« alineatul doi — în fraza »să aibă toată mentalitatea, toată sentimentalitatea și toată expresiunea poporului«, expresiunea e a se înlocui cu *impulsiunea*; iar »ori vre-o para furată din pungile taxite« e a se ceti: »ori vre-o para frântă din pungile taxite«.

— **Manifestații anti-maghiare.** Un grup de 250 studenți croați au organizat în Gratz un meeting de protestare în fața hotelului la care a tras șeful de secție croat, Cincovici. Studenții croați strigau în gura mare contra maghiarilor. Conducătorul meetingului, în discursul său, a zis că regretă foarte mult că ei sunt siliți ca să demonstreze contra ungarilor tocmai într'un oraș german.

— **Român macedonean în exil.** Notabilul român macedonean, dl Toli Hagi-Gogu, exilat în urma intrigilor grecești la Naxios, sanjiațul Veles, a obținut permisia de a se întoarce în ținutul său Veria.

— **Conferință asupra Macedoniei.** Vineri a avut loc în Pojon conferința căpitanului de honvezi Arpad Guileum, despre »Macedonia și Albania«. Conferențiarul a arătat prin proiecțiuni luminoase mai multe pasaje și poziții strategice. Vorbind despre macedoneni, a zis că aceștia sunt foarte rășboinici și numai cu o armată foarte numeroasă pot fi ținuți în frâu.

La interesanta conferință au asistat o mulțime de ofițeri. Ziarele maghiare acuză pe conferențiar, că a vorbit nemțește.

— **Logodnă.** Ni se anunță logodna dșoarei Silvia Dreghiciu, (din Cugir), cu Ariton Migla. Felicitările noastre!

— **Constatări triste.** În timpul din urmă am primit din Halmagiu și jur mai multe scrisori în care se scrie mai mult despre păcate și greșeli de ale unor preoți și învățători din acele părți. Regretăm mult faptul acesta. N'am publicat nimic până acum, de oparte ca să încunjurăm ceretele, de alta parte că nu știm dacă sunt tocmai adevărate cele ce ni-se comunică.

Nu putem însă trece cu vederea o chestie, despre a cărei adevăr suntem pe deplin conșinși.

E vorba de alegerea de preot din Măgulicea, săvârșită la 12 l. c. n.

Despre urmările acestei alegeri primim chiar din Halmagiu un comunicat mai lung din care ne mărginim a scoate la iveală, deocamdată, numai cele de jos.

La postul de paroh din Măgulicea, devenit vacant, prin decedarea părintelui Laurentie Iuga, au fost candidați dnii: Petru Sirca paroh în Tisa și tinerul absolut de teologie *Laurentie Iuga*, fiul decedatului. A fost ales cest din urmă cu o majoritate de 11 voturi. E de notat: *alegera a decurs în cea mai mare liniște*, parohienii votând fiecare după voia lor. N'a fost nici o siluire din partea nici unul candidat. Asta a constatat-o și Rev. d. *Cornel Lazar*, protopopul tractului, care a condus alegerea cu multă înțelepciune, procedând conform regulamentului. Și ne-am convins despre asta mai mult dela un membru al redacției noastre, care, din întâmplare, luase parte la alegerea de preot din Măgulicea. Nu ne putem deci îndestul miră, pe ce motive dl Sirca a făcut protest în contra alegerii încercând să o nimicească. Cel puțin așa ni-se scrie.

Se vede c'a uitat de pacea încheiată între dsa și tinărul Iuga.

Recurgerea părintelui Sirca la postul de preot din Măgulicea a fost numai o urmare a unor certuri vechi.

Interesul obștesc cere să ne călcăm pe inimă și să fim buni frați!

— **La Berlin** a fost expoziție de pietre scumpe artificiale la Muzeul pentru științi naturale. Președintele juvaergilor, Fischer, a zis că numai rubinele înseamnă ceva și că sunt foarte frumoase și bine izbutite. Topazurile sunt și ele frumoase dar se află din blieșug în natură și nu fac mai mult decât 2—3 mărci gramul. Safirele nu sunt reușite.

— **O groaznică nenorocire în România.** O telegramă sosită la ministerul de interne anunță că Sâmbătă după amiază s'a petrecut o groaznică nenorocire în comuna Oața, vecină cu comuna Lopătari, din județul Buzău.

Doisprezece oameni cari săpau un mal au fost acoperiți de vil sub pământ, malul dărâmandu-se. De asemenea, doi boi cari erau înjugați la o căruță au fost și ei uciși.

Sosind câțiva locuitori și cinci jandarmi, ei nu au putut scoate de sub pământ decât cadavrele nefericitelor victime.

— **Cununia dșoarei Vanderbilt.** În marele palat Vanderbilt din New York a avut loc Duminecă la amiază, cununia dșoarei Gladys Vanderbilt cu contele Széchenyi.

Ziarele se ocupă în coloane lungi despre darurile minunate făcute miresei. Intre daruri se deosebește acel făcut de mama miresei, constând dintr'o brățară de diamante, în valoare de 100.000 dolari.

Ziarele americane duc o campanie vehementă contra lui Széchenyi, pe care îl descriu ca pe un aventurier și îl pun în rândul acelor personaje cari se cam înmulțesc dela o vreme și a căror specialitate este să aducă în Europa fete bogate din America.

Széchenyi este foarte amărît de această campanie și a publicat o declarație cum că nu va mai veni niciodată în America.

Pregătirile pentru cununie au început de dimineață.

Numărul invitațiilor a fost fixat la 350. În jurul palatului s'au desfășurat mari forțe polițienești, deoarece numărul curioșilor cari s'au adunat acolo eră imens.

Situația contelui Széchenyi, în zilele acestea, n'a fost de loc de invidiat. Presa galbenă din America îl zugrăvește ca pe un vânător de zestre. El a făcut să se publice un răspuns, prin consulatul austro-ungar, spunându-le americanilor multe adevăruri crude.

În răspunsul său el arată în ce fel înțeleg dragostea și căsătoria americanii, cari sunt veșnic în goană după afaceri și se ocupă prea puțin de viața conjugală.

Din această cauză fetele din America preferă să se căsătorească cu tineri din Europa. Széchenyi spune apoi că în patria lui natală, în Ungaria, viața conjugală este mult mai frumoasă. Soțul nu pleacă în călătorie de plăcere fără a-și lua și consoarta. El nu se duce niciodată la petrecere fără soție și de aceea căsătoriile sunt mai trainice.

— **Jaurés și familia.** Unica fiică a lui Jaurés, șeful socialștilor din Franca s'a hotărât să părăsească casa părintească și să intre în mănăstire. Jaurés se simte foarte neliniștit în familie și pentruce, nu se știe, între el și fiica sa există un mare antagonism precum și între el și soția sa care și voințe să-l părăsească.

— **Catastrofă de mină.** Din Deva se scrie: O parte a minei de fier din Galar s'a surpat închizând înăuntru 16 muncitori. La auzul acestei nenorociri muncitorii câți erau afară s'au pus pe lucru și în scurt timp le-a succes să scape dela moarte pe tovarășii lor.

— **Rectificare.** Cele descrise în corespondența publicată în nrul 11 a. c. al ziarului nostru la rubrica noutăților sub titlul: »Învățătorul și revolverul« rectificăm că s'au întâmplat în comuna *Beliu*.

— **Linia dublă a căii ferate din Siberia.** Se vestește din Petersburg că ministrul de comunicație a înaintat dumei un proiect pentru linia dublă a căii ferate din Siberia. După proiect construcția se va face în două părți. Terminarea primei părți e proiectată pe anul 1911. Cheltuielile sunt proiectate la 157,320.000 ruebi.

trucei de mil), frumoșică sumă strânsă de pe sudoarea poporului românesc. Fie-mi permis a-l pune câteva întrebări dlui Mărginean.

Părinte, în scrisoarea lui Kon ce ai scris-o, e scris că în Nicula nu există biserică ci numai materialul e strâns pentru biserică, oare frumoasa biserică care e zidită din piatră și cărămidă în anii 1869—1872 ce e? nu e biserică pentru D-ta? Tot în scrisoarea lui Kon e scris că mai de multe ori ai cerut ajutorul poporului românesc. Dar niciodată n'au avut rezultat. Te rog documentează-mi. Tot acolo-l scris că pentru oamenii ce or cumpără icoanele lui Kon, în toată luna vei servi 2 slujbe. Dar în care biserică? dacă în Nicula nu există biserică? poate vei servi în biserică jidovească din Gherla. În anul 1903 când cei 5 fruntași din comună Gavril Cupșa, Dumitru Pop, Ioan Tămaș, Petru Pop și Nicolae Beudian umblau pe la bănci să iele bani pe averea lor să și zidească școala, atunci de ce n'ai fost printre ei ori barem în coadă? Părinte, de 38 ani în care biserică ai servit? În Nicula de ce nu se mărturisesc tineri până când se căsătoresc? Pentruce sunt făgăduale pline de oameni și biserică aproape goală? Oare pentruce să joacă cărți în făgădu și în zile de lucru? Părinte te rog să-mi răspunzi la asta, oare la un om care e văduv permis îi este a țineă femeia care are bărbat? Aceste le-am scris că așa trebuie cei buni să fie primiți și laudați iar cei răi hullți și lăpădați.

Din parte-mi rog pe on. preoți, învățători și toți cărturaril când vor avea ocaziune a se întâlni cu agenți care umblă cu lucruri bisericesti, să le arete cel mai scurt drum pe care ar putea leși din comună pentrucă toți sunt niște șarlatani. Fiește care on. preot are în datorință a-și păzi poporul de înșelăciuni.

Încă ceva: târtanul Kon Elek și-a strămutat numele în Vaida Alexă ca să nu fie cunoscut că e jidan, în afacerea înșelăciunilor ce voințe a le face în numele bisericii gr.-or., dupăce îl volu și numele acelei biserici voiu publică altă scrisoare.

Rog ca numele bisericii din Nicula să nu se confunde cu numele mănăstirei dela Nicula, Deocamdată numai atâta.

Nicula la Mănăstire, 1/23 1908.

Vasile Cosma,
cantor la mănăstire.

NB. Rog ca această scrisoare să o publice toate ziarele românești.

O lecție binemeritată!

Semioficiosul »L'Indépendance Roumaine« sosit aici acum seara când punem sub presă ziarul nostru, aduce un judicios articol în care tratează cele petrecute în delegațiunea austro-ungară.

Confratele din București relevă cu plăcere tonul amical al baronului Aerenthal și zice că ori cine în România ar subscrie cele ce ministrul de externe austro-ungar a spus despre politica României.

»Așa fiind — urmează nuniutul confrate — nu putem decât să regretăm nota discordantă pe care dl Thorockzay a crezut de cuviință să o arunce în desbateri«.

Iar dupăce rezumă cele zise de Thorockzay, confratele remarcă că necuviința contelui care vrea să censure audiențele la regele României și zice:

»Știm din experiențe că ungarul șovinist sau obișnuit să considere drept agitatori primejdioși pe toți românii de peste munți cari vin să ne vadă«.

Iar dupăce desminte afirmarea lui Thorockzay despre pretinse întrevederi clandestine între miniștri români și fruntași de ai noștri, precum desfide să arate vre-o carte ori hartă de cele cu cari atâția neghiobi i-au prostit pe unguri, termină:

»Încă odată: nu putem decât să regretăm astfel de manifestațiuni, cari contracarează silințele guvernelor în vederea menținerii și cultivării bunelor raporturi între țara noastră și între Ungaria.«

— Soartea emigranților unguri. Un ziar de seară scrie că emigranții unguri reînțorși din America povestesc amănunte îngrozitoare asupra călătoriei lor.

Unul din acești emigranți reveniți în patrie, povestește ziarului între altele:

»Am plecat din Virginia unde lucram într-o mină de cărbuni pentru a ne reînțorace în Ungaria. Peste o oră și jumătate ne aflăm la New-York, unde voiam să scoatem un bilet pentru vaporul »Împăratul Wilhelm« care parcurge oceanul în 10 zile. Agentul, cărui ne adresasem ne decise să călătorim cu un vapor al companiei Kunard care are contact cu guvernul ungar. Acest vapor face 21 zile în loc de 10 până la Fiume. Alimentația pe vapor e insuportabilă, mâncarea totdeauna nesuficientă și în așa stare că nici câni n'ar gusta-o.

Pentru 16 oameni s'au servit 2 litri de vin amestecat cu 6—7 litri de apă. Plângându-mă căpitanului acesta mi-a răspuns în batjocură că nici un ungur n'a murit încă din cauza acestei băuturi.

Amărăciunea crescând între noi și ofițerii văzând că o revoltă e pe cale să izbucnească, mateloșii au intervenit declarându-ne că în cazul când am încerca să ne revolțăm, vom fi opăriți cu apă ferbinte din cazane și aruncați în mare.

La Neapole am fost siliți să trăim cu lămâi și portocale pe cari le cumpăram din banii noștri.

La Fiume a trebuit să așteptăm o oră întreagă până să putem căpăta bilet pentru Budapesta.

— Administrația fondului spitalelor statului austriac a trimis directorilor acestor așezăminte o adresă, declarând că e permisă numirea de medici secundarii femei în spitalele mari vieneze.

În străinătate și în spitalele private austriace, de pildă în spitalul comunal din Baden, se află de mulți ani medici secundari femei. Acum vor fi și în spitalele mari din Viena. Negreșit că în curând, după medicii secundari femei, vor urma femei-asistente, poate și medici primari-femei.

Inceputul s'a făcut cu numirea d-rei Mathilda Lateiner ca medic secundar la spitalul Franz Iosif din Viena.

— Moartea scriitoarei engleze Quida. În Viaregio a încetat aci din viață celebra scriitoare engleză Lulse de Ramek, cunoscută sub numele de d-na Quida.

Distinsa scriitoare engleză se stabilise de 10 ani în Italia unde își cumpărase o vilă la Florența.

Cu toată vârsta ei înaintată, 69 de ani, ea continua să lucreze și în ultimul timp la diverse ziare engleze.

— Rivalii lui Farmann. Victoria lui Farmann, după cum se telegrafiază din Paris a redeschis ambiția rivalilor lui. În toate părțile se lucrează cu multă febrilitate la diferite mașini de sburat, se construiesc și se perfecționează baloanele cu cârmă, pentru ca să întrecă aeroplanul Farmann. Santos Dumont a terminat deja reparările monoplanului lui și așteaptă un timp cald și mai senin, pentru ca să înceapă experimentele pe câmpul de la Bois de Boulogne. Totodată lucrează și la construirea unui nou monoplan, care va avea două suruburi de aripi. Acestea vor fi mânate de două motoare cu putere de câte 8 cai cu ajutorul unui fus de 6 metri.

Leor Bollier, cunoscutul inventator lucrează în cea mai mare liniște și taină în Lemans la un nou aeronant, despre care se vorbesc minuni în cluburile sport. Și fabricanții de automobile din Franța primesc diferite oferte pentru fabricarea baloanelor cu cârmă. Așa și lui Element i-a oferit un sportman rus un pian pe care fabricantul l'a primit spre executare.

— Conservativii și fără frică. Turistii cari s'au suit pe Vezuv se miră mereu de nepăsarea țărănilor cari, după o erupție ce le-a distrus locuința, semnaturile și plantațiile, își fac altă casă și cultivă din nou aceleași locuri.

Aceiaș fenomen se petrece la San-Pedro în Martinica. Acest oraș renaște din cenușa sa; prăvăliile distruse au fost reînălțate și un otel e în construcție.

— Efectul muzicii. S'a spus de atâtea-ori că muzica îndulcește moravurile încât o societate corală din Brixton a hotărât să dovedească acea-

sta, în împrejurări necunoscute până acum. Însoțit de patru muzicanți, corul va cânta în toate închisorile din Londra.

Întâia încercare a fost făcută într-o închisoare din Wandsworth și a dat, pare-se, rezultate bune.

După două oratorii de Haendel, cântate în curtea închisorii, cea mai adâncă tăcere a domnit în penitenciarul acela, în care se află peste o mie de răufăcători. Unii asasini au plâns, iar unii recidiviști și-au sărutat gardienii.

— Președinte de tribunal rus asasinat. Se telegrafiază din Petersburg, Krasnoufimisk, l-au asasinat pe președintele de tribunal Swiridov, în odaia lui. E o împrejurare interesantă, că asasinul, care se numește Ragusiunikow, e fratele studentei Ragusiunikow, care a asasinat pe inspectorul temniței de stat pe Maximowszky. Swiridov a fost un distins iurist și eră membru al comisiei de guvernare din Siberia Asasinul deținut deneagă orice explicare a crimei.

— Un concurs. Deunăzi a avut loc în Toulouse un concurs foarte nostim. Era vorba să se aleagă, din 120 de cântăreți, cinci inși cari să fie cei mai buni tenori. Juriul compus din directorul conservatorului din acel oraș și din diferiți muzicanți din Paris, a avut răbdarea să asculte 120 de tenori, între cari se aflau unii cari nu aveau nici idee de arta cântecului. În totul, s'au distribuit patru premii I-ii și cinci al II-lea. Organizatorul concursului, Castelbon, a declarat că concursul a reușit și a izbutit astfel să descopere nouă tenori.

E cu puțință ca dintre cei nouă tenori premiați, cel puțin trei sau patru să ajungă celebri în scurtă vreme.

— Dare de seamă. Pentru edificarea noului edificiu școlar, gr.-or. rom. din Dumbrăvița au mai solvit învățătorii Ioan Cădăriu 10 cor., mama învățătorului, Maria Cădăriu 10 cor. Ioan Stepanescu 10 cor. Gligor Iovanescu 10 cor, Vasilie Stepanescu 10 cor. Ioan Leric 2 cor. Medrea Iojă 3 cor. Todor Iovanescu 6 cor. Gligor Popa 1 cor. și George Ilea 1 cor. *Comitetul parohial.*

— Croitorii români, cari ar dori să se angajeze la societatea cooperativă »Renașterea« din Iași, să se adreseze dlui sublocotenent C. Mărgăritescu, str. Sf. Teodor, numărul 1, Iași.

— În America e vorba să se întrebuițeze un mijloc nou, foarte original, pentru combaterea criminalității și a tâmpeniei moștenite: — castrarea. Astfel, statul Indiana are dela 9 Martie 1907 o lege, ale cărei măsuri principale sunt: ori ce institut în care se aduc idioți și atentatori la bunele moravuri trebuie să aibă, afară de medicul institutului și doi chirurghi iscusiți. Dacă toți aceștia sunt de părere că n'ar fi de dorit ca un înș să aibă urmași și că n'ar fi de nădăjduit să i se îmbunătățească starea sufletească, atunci chirurgii să le facă o operație pentru a-i împiedica de-a avea copii.

— Mulțămită publică. Pentru elevul orfan de cl. II gimn. din Oradea-mare A. Popovici, pe care în lipsă de rudenii, sunt siliți a-l prevedea cu vestimente și alte de lipsă deja în anul la doilea prin colecție, am primit dela d-șoara Mărioara Popescu din Covăsiș 36 cor. 90 fil., pentru care faptă nobilă, rog atât pe st. d-șoară cât și pe ceice au contribuit prea mult la această colecție, să primească și pe această cale sinceră mulțămită atât din partea băiatului orfan, cât și din partea mea. Oradea mare, la 25 Ian. 1908. *Mihail Popa, prefectul fundațiunii »Zsiga«.*

— Săpun de vioarea de Parma. Sub această numire de câțiva ani e în circulație un nou săpun folositor. Cine nu tubește mirosul de vioare? Și dacă știm, că acest săpun plăcut face fața fină, dacă știm, că în astfel de calitate și pe lângă așa preț în străinătate nu putem căpăta atare săpun, atunci putem aștepta, ca publicul mare se nu întrebuițeze acest săpun, numai ca să-i tindă mâna de ajutor pregătorului, ci în interesul său propriu. O bucată 80 fil., 3 bucăți 2 coroane 20 fil. Pregătește Szabó Béla fabricant de săpun de toaletă, Miskolcz. Se poate căpăta în Arad în drugheria lui Vojtek și Weisz, Lugoj în farmacia lui Fischer János, Timișoara în prăvălia lui Wisemayr Ferencz.

Concert, petreceri.

— Bal filantropic se va ținea în ziua de Tră Sfinți, la 12 Februarie n. în sala »Hotelului Unvers«. Venitul curat este destinat pentru »Fondul studenților morboși«. Blaj, la 17 Ianuar 1908. Comitetul aranjator: dr. Octavian Prăședinte, Flaviu C. Domșa, secretar, Oct. Boșfiniu, cassar, Alexandru Ciura, controlor.

Economie.

Bursa de mărfuri și efecte din Budapesta

Budapesta, 29 Ian. 1908.

INCHEEREA la 1 ORĂ :

Orău pe Apr. 1908 (100 kg.)	24-58—24-60
Secară pe Apr.	20 60—20-62
Ovăș pe Apr.	16-20—16-22
Cucuruz pe Mai 1908	13 84—13 86

INCHEEREA la 4 ORE :

Orău pe Apr.	24-64—24-66
Secară pe Apr.	20-70—20-72
Ovăș pe Apr.	16 24—16-26
Cucuruz pe Mai 1908	13 84—13 86

Prețul cerealelor după 100 kg. a fost următorul

Orău	
pe Tisa — — — —	23 K. 40—25 K. 10
Din comitatul Albei — — —	23 > 70—25 > 50
De Pesta — — — —	23 > 10—24 > 80
Bănățenesc — — — —	23 > 60—24 > 50
De Bacica — — — —	23 > 80—24 > 65
Săcară — — — —	21 > 10—21 > 20
Orzul de nutreț, cvalitatea I.	15 > 40—15 > 60
> de cvalitatea II — — —	15 > 10—15 > 30
Ovăș > > I — — —	15 > 90—16 > 20
> > > II — — —	16 > —16 > 30
Cucuruz vechiu — — — —	— > — > —
> nou — — — —	13 > 60—13 > 80

BIBLIOGRAFIE.

»Partidele politice în Țara Românească« este titlul unei conferențe (tipărită în broșură) ce dl Const. V. Obedeian magistrat, a ținut-o la Ateneul din București.

Este un studiu din istoria dreptului public român care se va citi cu interes folos. Il ecomandăm îndeosebi advocoșilor români.

Emulsiunea lui SCOTT

are un efect întăritor, neîntrecut asupra întregului organism; vindecă și întărește plămânii. Emulsiunea SCOTT vindecă tusea și răceala cea mai îndărătnică în timpul cel mai scurt. Chiar și starea fizică a celor tuberculoși ușurează

EMULSIUNEA
SCOTT

presupunând că se folosește la timp în cazul acesta vindecă definitiv.

Prețul unei sticle originale 2 cor. 50 fil

Se află în toate farmaciile.

La cumpărarea Emulsiunii vă rog să observați marca care reprezintă un pescar.

Poșta Redacției.

Nepotul. În felul cum ne-ai trimis nu se poate publica. Mai pe larg într-o scrisoare. Salutări.

Ign. Pap, Pitești. Se poate să ai dreptate. Dar în sfârșit nu ne putem aroga dreptul de a cere zură, în chestie de literatură, ceace scriu ziar de acolo, din cari am reproduc.

Redactor responsabil Ioan N. Iova.
Editor proprietar George Nichin.

Se caută

un candidat de notar cu praxă în notariatul cercual Măndruloc. Salar anual 800 Cor. Quartir, încălzit și luminat eventual și acsi-denții. A se adresa la subscrisul. Postul se poate ocupa dela 1 Febr. 1908.

Valeriu Milovan,
notar, Mondorlak, up Glogováz.

Mijlocul cel mai bun de înfrumșetare din lume!

CREMA de față REGINA

care pentru însușirea neîntrecută de înfrumșetare la expoziția din 1900 Paris a fost premiata.

CREMA REGINA curată în timpul cel mai scurt față de orice catifelată. UN BORCAN 1 coroană 40 fileri.

PUDRA REGINA se recomandă ca cea mai bună dintre pudrele până acum cunoscute. Se vinde în culoare albă, roză și cremă. O ȘCATULĂ 1 coroană 40 fileri,

SAPUNUL CREMA REGINA e sapunul cel mai de toaletă pentru înfrumșetarea feței. O BUCATĂ 70 fileri.

De vândut în laboratorul chemical al lui
Temesváry József
.. apotecar ..
Szeged, Petöfi Sugár-ut

și la Török József, apotecar, Budapest, Király-u.

Haltenberger Béla,

aportorie de haine, curățitorie chimică și fabrică de spălat în aburi.

◆◆◆ KASSA. ◆◆◆

Se curăță sau se vâpșește cât se poate de frumos, haine de iarnă, blănării, haine de dame, bluse, toalete de bal.

Jachete de piele decolorate, se vâpșesc într-o culoare închisă trainică.

Gulerele și manșetele, se curăță și se fac albe ca zăpada, fără chlor.

În casuri de doliu, se vâpșesc imediat hainele în negru.

Firma pune mare preț pe expediarea cât se poate de repede și punctual pe postă în provincie.

Odăjdii bisericești, broderiile se curăță frumos și multă îngrijire.

Igaz Sándor

ci asornicar și giuvaergiu

ARAD, Piața Libertății

lângă edificiul teatrului vechiu.

Aur și argint călcat cumpără pentru prețul cel mai mare de zi, ori schimbă pentru alte obiecte de aur și argint.

George Bendorfean

pictor de biserică și aurilor

Sibiu, Hermansplatz 3 (lângă cazarma cea mare).

Primește pictarea a tot felul de frescuri ornamentare în ori ce stil, pictarea icoanelor dela altar, tot felul de marmorare.

Mal departe primește renovarea altarelor vechi, a amvonelor și cristelnițelor, și aurirea lor.

La dorință se trimite o listă de prețuri; și pentru stabilirea lucrului se angajază cu plăcere să meargă ori unde pe cheltuiala proprie.

— Garantează pentru trăinicia lucrului. —

DISTINS CU PRIMA DIPLOMĂ.

Szikszay József

fabricant de instrumente muzicale

Nagyvárad, Nagy Sándor u. 1. (Fă-utea sarak.)

Recomandă

VIOLINELE

fabricație proprie,

precum și alte instrumente, așa

instrumente de suflare

din lemn și alamă,

harmonice, flașnetă, fluere,

ocarine, citere, cimbale.

Tot așa primește repararea a tot felul de instrumente cu ărețuri ieftine și lucrare artistică.

Repararea de orgă mare și harmonium.

Productele de ACID-CARBONIC din Muschong-Buziás stațiune balneară

aranjată din nou

expediază și afară de cartel imediat cantitate cât de mare

ACID-CARBONIC-LICHID

chimicește curat și natural, în lichid din izvoarele de acid carbonic din bala celebră Buzias, pentru prepararea apelor gazease, pentru restauratori și alte scopuri industriale.

!! Cel mai sponic acid carbonic !!

Extrasul certificatului analizei chimice al institutului de a examina pe cale chimică mâncările și beaurile a. 1907 nr. 4615. „Mirosul și gustul“ e normal. Conținutul de acid carbonic: 99.57%. În urma examinării s'a constatat că aceste corespund pe deplin cerințelor higienii publice și pe baza conținutului carbonic bogat se ovalifică de cel mai bun. Cu informații servește prompt:

Biaroul de expedare de produse acid-carbonice și ape minerale al stațiunii balneară Muschong-Buziás în Buziás-Fürdő. (MUSCHONG-BUZIÁSFÜRDŐI SZÉN-SAY MŰVEK ÉS ÁSVÁNYVIZEK SZÉTKÜLDÉSI TELEPE BUZIÁSFÜRDŐN).

Adresa telegrafică: Muschong-Buziásfürdő. Telefon interurban 18.

Se nu mai suferă nimeni!

pentru că poți scăpa de ori-ce durere provenită din răceală prin vestitul

Spirit de gheață (jégzesz).

E singura mângăiere pentru cei ce suferă de podagră ischiași și reumă.

Nu este numai un medicament indispensabil de casă, dar din cauza efectului grabnic și radical chiar o minune.

Di învățător-director Z. Szöke Albert din Panczélcséh îmi scrie următoarele:

Spiritul de gheață l'am primit cu mulțămă; mi-a făcut o mare bucurie, că în trei rânduri și anume la o durere de măsea, la durere de stomach, la durere de înțepenirea gâtului și odată la durere da cap l'am folosit cu deplin succes. Il recomand călduros ori-și-cui, căci e o adevărată binecuvântare pentru cei-ce suferă.

Mai cer 3 sticle mari.

Durerea de dinți și de cap înceată deloc de el.

La oboseală, simț de slăbiciune, la esofarea după lucrul greu, la împunsături din coastă, la scrintituri, la dureri de stomach, de piept și la dureri de foale etc, după o singură frecare omul se simte ca de nou născut.

Minunatul **Spirit de gheață** a întrecut D-Tale — toată așteptarea mea, drept aceea mai cer șese sticle mici din acest medicament escelent. Cu deosebită stimă

Kékellő

Josif László, paroch

Dragă Dle apotecar! Binevoește a-mi trimite cu rambursă șase sticle mici din vestitul

Spirit de gheață (jégzesz)

cu întoarcerea postei; căci au un efect foarte bun și se pot folosi cu un mare rezultat: și-l recomand foarte călduros ori-și-cui.

Dumnezeu să trăiască pe inventatorul spiritului de gheață.

Atkár

Bander Gábor, mäsar

E cu neputință a înșira nenumăratele epistole de recunoștință și mulțămă, prin cari e laudat **spiritul de gheață.**

Aceste puține specimene dovedesc escelența și marea lui răspândire într'un timp foarte scurt, încât deja are și imitatori.

Inventatorul și unicul său fabricant este:

Szémann Ágoston

apotecar

HATVAN.

3 sticle mari sau 6 sticle mici trimit franco ori-unde.

Prețul: 1 sticlă mare 1 cor. 20 fil., sticlă mică 60 fil.

Fie-care sticlă e sigilată și numele inventatorului se află atât pe sticlă, cât și pe avisul de folosință.

Pe postă numai 3 sticle mari sau 9 sticle mici se poate trimite.

— Să ne ferim de imitațiuni. —

„Grănițerul”

instituit de credit și economii societate pe acții în H.-Dobra.

Bilanțul pro 1907.

Active			Passive		
	Cor.	fil.		Cor.	fil.
Cassa în numărar	13830	22	Capital social: acțiuni 1500 à 100 cor. 150000.—		
Cambii escomptate	862660	15	Capital social încurs din emisiunea nouă 60733.—	210733	
Cambii cu acoperire hipotecară	83823	—	Fondul de rezervă	59245	15
Obligațiuni	8561	25	Depuneri	323473	44
Efecte	10000	—	Fondul de penziune	24378	81
Debitori	5562	38	Interese transitorii	19099	13
Produse	525	—	Cambii reescomptate	323682	—
Mobiliar	792	47	Dividende neridicate	189	—
după amortizare	92	47	Creditori	56	73
			Pro diverși	965	—
			Profit curat	23839	74
	985662			985662	

Contul Profit și Pierdere pro 1907.

Debit.			Credit.		
	Cor.	fil.		Cor.	fil.
Interese: după depuneri	22405	22	Interese: de escompt.	70855	30
după cambii reescomptate	24735	97	după cambii cu acop. hipotecară	5922	19
după ratele solvite la capital soc.	1482	11	după obligațiuni	765	98
			după efecte	230	73
Spese: salare	11219	31	Proviziuni și alte venite	18906	09
chirie	310	—			
spese	831	06			
porto	593	42			
tipărituri	1758	08			
Efecte		206			
Dare: directă	4522	14			
comp. camerei comerciale	104	42			
arunc comunal	1487	04			
dare de drum	520	82			
de cult 5%	163	77			
competințe de timbre	167	36			
Dare de 10% după interese de depuneri	2240	54			
Amortizare: din mobiliar	92	47			
Profit curat	23839	74			
	96680	29		96680	29

H.-Dobra, la 31 Decembrie 1907.

Adam Leșnican m. p.
director executiv.

Alexe Odor m. p.
comptabil.

Nicolae Gostae m. p.
membru al direcțiunii.

Dominic Rațiu m. p.
membru al direcțiunii.

Iosif Criste m. p.
membru al direcțiunii.

Emanuel Șuiaga m. p.
membru al direcțiunii.

Iosif Morariu m.
membru al direcțiunii.

Examinând contul profit și pierdere prezent l-am aflat exact.

H.-Dobra, la 13 Ianuarie 1908.

Comitetul de supraveghiere:

Gheorghe Oprean m. p.

Ioan Comloși m. p.

Adrian Olariu m. p.

Toma Roșu m. p.

Ioan Șuiaga m.

PREMIATĂ CU PRIMUL PREMIU LA EXPOZIȚIA MILLENARĂ DIN BUDAPESTA IN 1896.

Fabrică de ceasuri de turn și turnătorie de clopote

A LUI
G. P. PANTELIĆ in SEMLIN
(ZIMONY)

FIRMA FONDATA IN 1854.

FIRMA FONDATA IN 1854.

Face ceasuri de turn după felul cel mai nou, propriu de construcție, cu pendulă liberă, cu sirmă.

Toarnă clopote noi, face smalturi mișcătoare de fier, la clopote vechi pentru ale acorda armonice, face adnexe de clopot de fier.

Garantează execuție precisă.

Biseriilor și comunelor sărace li să dă în rate de mai mulți ani.

Am cercat expoziția universală din Paris din 1900, cu scop de studiu.

